

**UCHWAŁA NR 278/XXXIX/17
RADY MIEJSKIEJ W SZCZUCZYNIĘ**

z dnia 30 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szczuczyn na lata 2018-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szczuczyn na lata 2018-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szczuczyna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 roku.

Przewodniczący Rady

Tomasz Mioduszewski

Gminny Program
Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz
Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie
w Gminie Szczuczyn
na lata 2018-2023

SPIS TREŚCI

- I. WPROWADZENIE**
- II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE
SZCZUCZYN**
- III. CELE PROGRAMU**
- IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU**
- V. ADRESACI PROGRAMU**
- VI. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ
PROGRAMU**
- VII. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ**
- VIII. REALIZACJE CELÓW PROGRAMU**
- IX. REALIZATORZY PROGRAMU**
- X. TERMIN REALIZACJI**
- XI. FINANSOWANIE PROGRAMU**
- XII. MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ ORAZ
HARMONOGRAM PROGRAMU**

I. WPROWADZENIE

Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szczuczyn przez Radę Miejską, to zadanie wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar w rodzinie oraz zwiększanie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego następujące zadania:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działanie edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szczuczyn ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2018– 2023. W miarę potrzeb i sytuacji społecznych może ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 1390)
- ustawa z dnia 12 marca z 2004 r o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1769z późn. zm.)
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 487)

Program jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Szczuczyn na lata 2017-2025
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Szczuczyn na rok 2018

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która pojęcie przemocy definiuje jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działania naruszające prawo lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym.

Definicja przemocy zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie których, najczęściej rozpoznaje się przemoc w rodzinie są to:

- **Intencjonalność** – jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie; zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu,
- **Dysproporcja sił** – brak równowagi sił w rodzinie – jedna osoba jest zdecydowanie silniejsza od pozostałych osób i mając tego świadomość wykorzystuje swoją przewagę;
- **Naruszanie godności i praw** – osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, poprzez np. poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie,
- **Powodowanie cierpienia i szkód** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, obezwładnienia, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie broni).
- **Przemoc psychiczna** – agresywne zachowania, które mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból i cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczenie kontaktu z innymi osobami).
- **Przemoc ekonomiczna** – uniemożliwianie dostępu do rodzinnych zasobów finansowych, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka

(m. in. odbieranie zarabianych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy).

•**Przemoc seksualna** - wymuszanie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych praktyk seksualnych. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia im udzielanie pomocy.

•**Zaniedbania** - ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Rodzaje przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku jej form jednocześnie, przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz zastosował przemoc wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przemocą w rodzinie obserwują, że przemoc powtarza się w charakterystycznym schemacie zwanym cyklem przemocy.

Na terenie gminy Szczuczyn przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne – spowodowały zmiany świadomości społecznej i z jednej strony – większej gotowości ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej – wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwaniu i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Intencją tego programu jest dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skuteczniejszej i kompleksowej pomocy ofiarom z jednoczesnym, pakietem działań, adresowanych do sprawców.

Problemu przemocy w rodzinie nie rozwiąże się w wyniku jednostronnie podjętych działań, np. tylko spotkań z psychologiem lub prawnikiem czy też odseparowaniem sprawcy przemocy. Zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie powinno opierać się na:

- Interdyscyplinarności działań instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem i zapobieganiem problemowi przemocy
- Informowaniu społeczeństwa
- Profesjonalizmie osób pomagających

- Stałym podnoszeniu kwalifikacji pracowników realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SZCZUCZYN

Gmina Szczuczyn położona jest w północno – zachodniej części województwa podlaskiego, w powiecie grajewskim. Pod względem fizyczno- geograficznym obszar miasta i gminy leży w części środkowej i południowej w mezoregionie Wysoczyzny Kolneńskiej. Miasto Szczuczyn położone jest w dolinie rzeki Wissy, stanowi ona prawy dopływ rzeki Biebrza.

Według danych Urzędu Miejskiego w Szczuczynie liczba ludności według stanu na dzień 31.12.2016 roku wynosiła 6 347 osób, w tym 3 175 mężczyzn oraz 3 172 kobiet. W gminie zamieszkiwało 860 dzieci w wieku 0-12 lat oraz 2 635 młodzieży w wieku 13-18 lat. Wiek ludności w Gminie Szczuczyn w roku 2016 szczegółowo prezentuje tabela poniżej.

Tabela nr 1 Wiek ludności w roku 2016 w Gminie Szczuczyn

WIEK	MĘŻCZYŹN	KOBIET	OGÓŁEM
0-2	90	89	179
3	26	28	54
4 5	70	72	142
6	34	35	69
7	37	40	77
8 12	175	164	339
13 -15	95	115	210
16 -17	70	69	139
18	42	30	72
19 -65	2214	1821	4 744
>65	322	709	1 031
OGÓŁEM	3175	3172	6 347

Do realizacji zadań własnych gminy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie Burmistrz Szczuczyna Zarządzeniem Nr 94/16 z dnia 28 listopada 2016 roku powołał Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Szczuczyn.

W skład zespołu wchodzi przedstawiciele jednostki pomocy społecznej, ochrony zdrowia, policji, oświaty, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, służby kuratorskiej, organizacji pozarządowych.

Do zadań zespołu należy :

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach , osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne było dokonanie analizy i diagnozy problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Szczuczyn.

Diagnozę opracowano na podstawie:

1. sporządzanych sprawozdań przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie przekazywanych do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
2. danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Szczuczynie za lata 2014 - 2016
3. danych za lata 2014-2016 roku Komendy Powiatowej w Policji w Grajewie oraz Posterunku Policji w Szczuczynie
4. przeprowadzonych ankiet z mieszkańcami gminy Szczuczyn dotyczących zdiagnozowania zjawiska przemocy wśród mieszkańców gminy Szczuczyn
5. danych Referatu Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Szczuczynie
6. danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym trudno się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary.

Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy, często nadal jest traktowana jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu. Poniżej zaprezentowano diagnozę zjawiska przemocy w Gminie Szczuczyn.

Z danych Posterunku Policji w Szczuczynie wynika, iż od roku 2014 ogólna liczba interwencji oraz ilość interwencji domowych w powiecie grajewskim maleje. Natomiast na terenie gminy Szczuczyn liczba interwencji ogółem jak i interwencji domowych wzrasta. W roku 2014 na terenie gminy Szczuczyn funkcjonariusze policji przeprowadzili ogółem 665 interwencji natomiast w roku 2016 – 762 (wzrost o 97 tj. 14,58% więcej interwencji). Najwięcej interwencji odnotowano w roku 2015 – 823. Zarówno ogólna liczba interwencji w tym interwencji domowych stale wzrasta. Szczegółowe dane przedstawia tabela 2.

Tabela nr 2. Liczba interwencji Policji w powiecie oraz gminie Szczuczyn.

ROK	2014	2015	2016
Ilość przeprowadzony przez Policję interwencji ogółem			
Powiat	6770	6059	4493
Miasto i Gmina Szczuczyn	665	823	762
w tym interwencje domowe			
Powiat	774	673	577
Miasto i Gmina Szczuczyn	85	88	124
w tym interwencje w których wdrożona została procedura “Niebieskie Karty”			
Powiat	Brak danych	310	227
Miasto i Gmina Szczuczyn	38	53	54

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Posterunku Policji w Szczuczynie

Tabela 3 . Liczba założonych formularzy "Niebieska Karta - A" w latach 2014 - 2016 przez poszczególne instytucje.

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskie Karty”	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2014	2015	2016
Razem	39	54	55
Policja	38	53	54
OPS	1	1	1
Oświata	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0

Źródło : dane Zespołu Interdyscyplinarnego gminy Szczuczyn

Tabela nr 3 obrazuje ilość sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” w rodzinach, z terenu gminy Szczuczyn. Z analizy danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Szczuczyn wynika, iż w latach 2014 – 2016 na terenie gminy wszczęto łącznie 148 procedur „Niebieskie Karty”. W roku 2014 sporządzonych zostało– 39 formularzy, natomiast w 2015 sporządzonych zostało- 54. Najwięcej formularzy Niebieska Karta - A przekazanych zostało do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w 2016 roku, tj. 55 Kart.

Powyższe dane wskazują, iż liczba sporządzanych formularzy Niebieska Karta – A przyjmuje tendencję wzrostową, Wnioskować należy, że problem przemocy w rodzinie coraz częściej jest ujawniany i osoby pokrzywdzone decydują się na podjęcie działań zmierzających do jego zakończenia. Mają na to wpływ kampanie społeczne, akcje medialne, informacje prasowe i telewizyjne zdecydowanie potępiające stosowanie przemocy ale też uświadamiające, że na przemoc w rodzinie nie należy się godzić.

Do wszczęcia procedury zobligowani są przedstawiciele policji, pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia i komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Z powyższych danych wynika, że w gminie Szczuczyn procedurę interwencji wobec przemocy rodzinie poprzez sporządzenie formularza „Niebieska Karta –A” wszczyna głównie Policja oraz Ośrodek Pomocy Społecznej.

Pracę grup roboczych, które bezpośrednio pracują z osobami doznającymi przemocy jak i stosującymi przemoc oddaje poniższe zestawienie.

Tabela Nr 4. Liczba utworzonych grup roboczych, liczba posiedzeń grup roboczych / zespołu interdyscyplinarnego w latach 2014-2016.

ROK	2014	2015	2016
Liczba utworzonych grup roboczych	14	39	30
Liczba posiedzeń grup roboczych	40	53	51
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4

Zródło : dane Zespołu Interdyscyplinarnego gminy Szczuczyn

Jak wynika z danych liczbowych Zespołu, procedurą „Niebieskie Karty” na przełomie lat 2014 – 2016 objętych było 122 rodziny, z tego w stosunku do 242 osób zachodziło podejrzenie, że są ofiarami przemocy. Wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie zdecydowanie przeważają kobiety i osoby małoletnie (zwykle jako świadkowie).

W analizowanym okresie żadna z osób doświadczających przemocy nie została umieszczona w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Nie było również przypadku odebrania dziecka z rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty”.

Dane szczegółowo przedstawia tabela nr 6.

Tabela Nr 5. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2014-2016.

Wyszczególnienie	2014	2015	2016
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w danym roku	34	43	45
Liczba osób w rodzinie objętych procedurą „Niebieskie Karty” w danym roku	109	197	146
w tym: kobiety	36	73	50
mężczyźni	49	82	57
dzieci	24	42	39
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	40	108	94
w tym: kobiety	40	71	52
mężczyźni	-	2	1
dzieci	-	35	41

Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę " Niebieskie Kart " w danym roku	29	37	30
---	----	----	----

Źródło : dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczuczynie

Tabela Nr 6. Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty w latach 2014-2016.

ROK	2014	2015	2016
Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty	31	37	32
w tym z powodu:			
ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocyw rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	29	36	26
rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań	2	1	6

Źródło : dane Zespołu Interdyscyplinarnego gminy Szczuczyn

Tabela Nr 7. Liczba oraz podmioty występującego z wnioskiem o wszczęcie postępowania wobec osób, co do których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu.

Podmiot występujący z wnioskiem o wszczęcie postępowania wobec osób, co do których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu	Liczba wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób, co do których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu		
	2014	2015	2016
Zespół Interdyscyplinarny	16	12	17
Policja	11	11	12
OPS	2	2	1
Osoby z najbliższego otoczenia lub członkowie rodziny	3	3	7
Razem	32	28	37

Źródło : dane Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Jak wynika z powyższych danych liczba wniosków kierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wszczęcie postępowania wobec osób, co do których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu z roku na rok wzrasta.

Ponadto w roku 2016 w stosunku do 5 osób Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych złożyła wnioski do Sądu Rejonowego w Grajewie o leczenie odwykowe w zakładzie stacjonarnym, w roku 2016 również 5 osób odbyło terapię odwykową w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Szczuczyn została opracowana również w oparciu o badania ankietowe przeprowadzone wśród dorosłych mieszkańców gminy w miesiącu wrześniu 2017 r. przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie. Kwestionariusz ankiety dotyczył zdiagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz stanu wiedzy na temat przemocy wśród mieszkańców gminy Szczuczyn.

W badaniu wzięło udział 50 dorosłych mieszkańców gminy Szczuczyn tj. 38 kobiet (76%) i 12 mężczyzn. (24%).

Z przeprowadzonych badań wynika, że 78 % ankietowanych uważa, iż zjawisko przemocy nie występuje w gminie natomiast 28 % dostrzega zjawisko przemocy. Na pytanie: *Jak często Pani/Pan spotyka się ze zjawiskiem przemocy w rodzinie w swoim otoczeniu* 10% ankietowanych odpowiedziało, że bardzo rzadko, 62% (31 osób), ankietowanych odpowiedziało, że rzadko, 18% często spotyka się ze zjawiskiem przemocy natomiast 6% ankietowanych bardzo często spotyka się ze zjawiskiem przemocy. 4% (2 osoby) badanych nie miało zdania.

Według ankietowanych przemoc najczęściej występuje w rodzinach dysfunkcyjnych (56% ankietowanych) oraz biednych (32%), a głównymi przyczynami przemocy w rodzinie są uzależnienia (52%), zaburzenia psychiczne (42%) oraz przykłady agresywnych zachowań i wzorce z domu rodzinnego (28%). Według mieszkańców gminy najczęstszym rodzajem przemocy w rodzinach stanowi przemoc fizyczna, uważa tak 60%, 26% - przemoc psychiczna. Są to dwa główne rodzaje przemocy wskazywane przez respondentów.

Na pytanie *Kto najczęściej Pani/Pana zdaniem jest osobą doznającą przemocy w rodzinie?* ankietowani wskazali, iż są to kobiety 78% ankietowanych. 14% sądzi, że są to dzieci a 8% że są to mężczyźni. Natomiast na pytanie *Kto najczęściej Pani/Pana zdaniem jest osobą stosującą przemoc w rodzinie?* Ponad połowa uważa, iż są to głównie mężowie (54%) oraz konkubenci. (38%). Z przeprowadzonych ankiet wynika, iż 84% respondentów nie dostrzegło zjawiska przemocy w swojej rodzinie, natomiast 16% stwierdza, iż w jego rodzinie dochodzi do zjawiska przemocy.

Wśród instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy oraz pomaganiem rodzinom z problemem przemocy największym zaufaniem według ankietowanych okazała się Policja, oraz pracownik socjalny.

Powyższe dane świadczą, iż mimo wzrostu interwencji domowych oraz interwencji w których wdrażania jest procedura Niebieskie Karty mieszkańcy gminy uważają, iż przemoc nie jest

zjawiskiem występującym na terenie gminy, i nie zdarza się to często.

Wynikać to może z faktu, iż w dalszym ciągu przemoc w rodzinie stanowi temat tabu i powód do wstydu.

III. CELE PROGRAMU

Celem Programu jest:

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Szczuczyn,
2. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
3. zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
4. podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie,
5. podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań.

Cele ogólne będą realizowane przez:

1. budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
2. diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Szczuczyn,
3. podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
4. udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
5. oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Realizacja celów Programu zakłada:

1. uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
2. promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
3. edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
4. działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

V. ADRESACI PROGRAMU

Program przeznaczony jest dla mieszkańców gminy Szczuczyn, głównie skierowany jest do:

1. ofiar przemocy w rodzinie: dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych,

2. sprawców przemocy,
3. przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą,
4. społeczności lokalnej.

VI. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VII. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

VIII. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

Cel 1: Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Szczuczyn

Zadania:

1. Współpraca podmiotów w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego

Działania:

- Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
- Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach.
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

- Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą.
- Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy, oraz efektów tych działań,
- Podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą
- Inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą.

Cel 2: Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Zadanie :

1. Współpraca podmiotów wskazanych w Programie na rzecz zwiększenia skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania:

- Izolowanie sprawców od ofiar.
- Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę
- Udzielanie informacji oraz mobilizowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
- Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
- Informowanie sprawców o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy w rodzinie.

Cel 3: Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Zadanie :

1. Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy.

Działania:

- Prowadzenie pracy socjalnej.
 - Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach Punktu Konsultacyjnego.
 - Edukowanie Ofiar w zakresie przysługujących im praw.
 - Rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”.
- #### **2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy**
- Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”,
 - Przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.
- #### **3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.**

- Udzielanie wszechstronnej pomocy osobom i rodzinom w razie konieczności umieszczenia w ośrodkach wsparcia.

Cel 4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie

Zadania :

1. Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działania :

- Podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno- informacyjnych w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie, udział w imprezach integracyjnych, kulturalnych itp.
- Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizację zajęć, organizowanie konkursów np. plastycznych.
- Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży
- Współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wzbudzanie postaw obywatelskich.

Cel 5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań

Zadania :

Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania :

- Uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc.
- Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej
- 2) Komenda Powiatowa Policji /Posterunek Policji
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 4) Punkt Konsultacyjny
- 5) Placówki oświatowe,

- 6) Służba zdrowia,
- 7) Kuratorzy społeczni i zawodowi
- 8) Organizacje pozarządowe.

X. TERMIN REALIZACJI

Od 1 stycznia 2018 do 31 grudnia 2023r

XI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Szczuczyn na lata 2018 – 2023 będą środki finansowe pochodzące z budżetu gminy, dotacje celowe oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

XII. MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ ORAZ HARMONOGRAM PROGRAMU

Monitorowanie i sprawozdawczość

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o zebranie danych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w formie sprawozdań dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację do 31 stycznia każdego roku.

Ośrodek Pomocy Społecznej do 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu.

Harmonogram działania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szczuczyn na lata 2018-2023

Lp.	Zadania	Działania	Termin Realizacji	Realizatorzy
CEL 1: Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Szczuczyn				
1.	Współpraca podmiotów w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego	1. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.	2018-2023	OPS, Zespół Interdyscyplinarny
		2. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach.	2018-2023	szkoły, OPS, GKRPA, Policja, służba zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny
		3. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.	2018-2023	szkoły, OPS, GKRPA, Policja, służba zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny
		4. Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą.	2018-2023	OPS, Policja, Zespół Interdyscyplinarny
		5. Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.	2018-2023	OPS, GKRPA, Policja, Zespół Interdyscyplinarny
		6. Podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą.	2018-2023	OPS, GKRPA, Policja, służba zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny
		7. Inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą.	2018-2023	OPS, GKRPA, Policja, służba zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny

Lp.	Zadania	Działania	Termin Realizacji	Realizatorzy
CEL 2 : Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie				
1.	Współpraca podmiotów wskazanych w Programie na rzecz zwiększenia skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	1. Izolowanie sprawców od ofiar.	2018-2023	Policja
		2. Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę	2018-2023	Policja, Zespół Interdyscyplinary, OPS,
		3. Udzielanie informacji oraz motywowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	2018-2023	OPS, Policja, Zespół Interdyscyplinary
		4. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.	2018-2023	OPS, GKRPA, Policja, Zespół Interdyscyplinary
		5. Informowanie sprawców o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy w rodzinie m.in. poprzez materiały informacyjne.	2018-2023	OPS, GKRPA, Policja, Zespół Interdyscyplinary

Lp.	Zadania	Działania	Termin Realizacji	Realizatorzy
CEL 3 : Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie				
1.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy .	1. Prowadzenie pracy socjalnej .	2018-2023	OPS
		2. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach Punktu Konsultacyjnego.	2018-2023	GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, OPS
		3. Edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw.	2018-2023	szkoły, OPS, GKRPA, Policja, służba zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny
		4. Rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”.	2018-2023	szkoły, OPS, GKRPA, Policja, służba zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny
2.	Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy	1. Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.	2018-2023	szkoły, OPS, GKRPA, Policja, służba zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny
		2. Przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.	2018-2023	szkoły, OPS, GKRPA, Policja, służba zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny
3.	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.	1. Udzielanie wszechstronnej pomocy osobom i rodzinom w razie konieczności umieszczenia w ośrodkach wsparcia.	2018-2023	OPS, Policja, Zespół Interdyscyplinarny

Lp.	Zadania	Działania	Termin Realizacji	Realizatorzy
CEL 4 : Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie				
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno- informacyjnych w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie, udział w imprezach integracyjnych, kulturalnych itp.	2018-2023	szkoły, OPS, GKRPA, Policja, służba zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny
		2. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizację zajęć, organizowanie konkursów np. plastycznych .	2018-2023	szkoły, OPS, GKRPA, Policja, służba zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny
		3. Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.	2018-2023	szkoły, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny
		4. Współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wzbudzanie postaw obywatelskich.	2018-2023	szkoły, OPS, GKRPA, Policja, służba zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny

Lp.	Zadania	Działania	Termin Realizacji	Realizatorzy
CEL 5 : Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań				
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc.	2018-2023	Policja, OPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, szkoły, służba zdrowia, kuratorzy
		2. Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.	2018-2023	Policja, Policja, OPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, szkoły, służba zdrowia, kuratorzy.